

De Koninklijke Vereniging van Nederlandse Wijnhandelaren (KVNW) organiseerde op 24 januari jl. een symposium over de huidige wetenschappelijke inzichten op het gebied van wijn, alcohol en gezondheid. Deskundigen bespraken actuele onderzoeken en inzichten over gezond eten en drinken, de veranderende houding ten aanzien van alcoholhoudende dranken en de invloed van media op de publieke opinie ten aanzien van alcohol- en wijnconsumptie.

Foto Suzanne Blanchard: Welkomswoord van de KVNW voorzitter Peter van Houtert

Inzichten leefstijl, voeding en alcohol

Prof. Dr. Nicolai Worm, verbonden aan de Duitse universiteit voor preventie en gezondheidsmanagement (DHPG) in Saarbrücken, betoogt dat onderzoek aantoont dat gematigd gebruikt van alcohol (1 tot 2 twee glazen per dag) gezondheidswinst oplevert. In het bijzonder in combinatie met eten. Hij besprak de huidige wetenschappelijke inzichten over het Mediterrane dieet. Dit dieet bestaat onder andere uit peulvruchten, olijfolie, vis en een glas rode wijn. Professor Worm laat zien dat mensen die zich houden aan dit dieet gemiddeld ouder worden dan mensen die dit niet doen.

Volgens Dr. Worm is de leefstijl naast het dieet een minstens zo belangrijke factor voor een lang en gezond leven. Niet roken, voldoende bewegen en minder stress zijn minstens zo belangrijk voor een lang en gezond leven. Worm stelt op basis van de huidige wetenschappelijke inzichten dat geregeld en matig drinken van wijn in combinatie met eten een positief effect op de gezondheid heeft. Overdaad heeft daarentegen juist het tegenovergestelde effect. Hij vindt dat de media-informatie over alcohol eenzijdig is en alleen maar de negatieve kanten benoemt. De feiten over de gezondheidswinst worden stelselmatig gemedend.

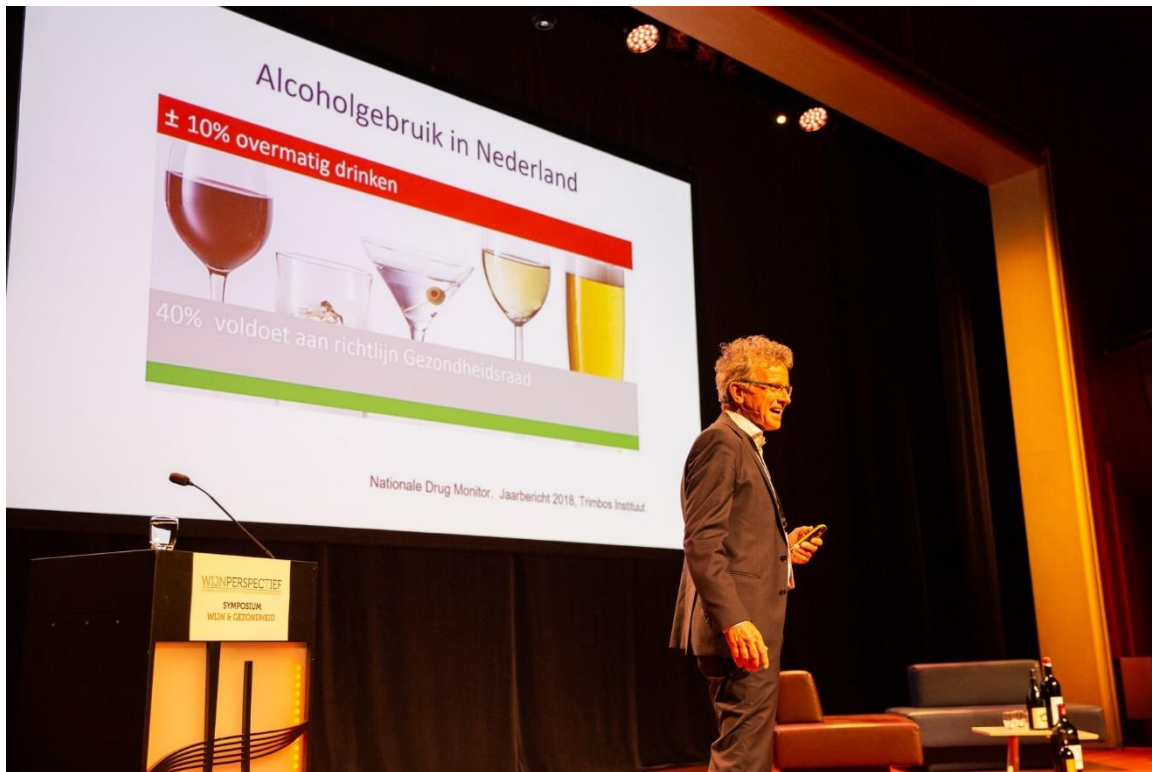

Foto Suzanne Blanchard: Professor Dr. Frans Kok

Prof. Dr. Frans Kok, emeritus-hoogleraar Voeding en gezondheid en voormalig hoofd van de afdeling Humane voeding van Wageningen University, Nederland, ging in op de vraag: past matig drinken in een gezonde leefstijl? Op basis van recente studies over alcohol en gezondheid besprak hij onder andere het verband tussen de kans op voortijdig overlijden en het aantal glazen dat iemand per dag kan drinken, de zogenaamde J-Curve. Deze curve geeft aan dat je door het drinken van maximaal 1 glas alcoholhoudende drank per dag de maximale gezondheidswinst bereikt. Bij een gemiddelde van 2 glazen voor vrouwen en drie voor mannen, boek je echter ook nog gezondheidswinst, zij het minder. Kok plaatste het risico op voortijdig overlijden in het perspectief van andere factoren zoals roken, voedingspatroon en overgewicht. Zijn conclusies zijn dat matig alcoholgebruik (1 glas per dag) past in een gezonde leefstijl. Voor de Gezondheidsraad is de J-Curve nog steeds geldig, maar staat wel ter discussie. De WHO, overheden, Ngo's en wetenschappers blijven kritisch over het gebruik van alcohol. Verder ziet hij een duidelijke trend naar alcoholvrije en -arme varianten en naar duurzaamheid.

Dr. Jos Ahlers, onderzoeker naar het gedrag van de moderne jeugd: de zogenaamde generatie Z. Op basis van onderzoek en zijn boek: verlangen naar verandering, kijkt hij naar o.a. het alcoholgebruik van jongeren tussen 7 en 24 jaar. Zij hebben de crisisjaren in de jaren negentig en tweeduizend bij hun ouders aan den lijve ondervonden. Ze zijn hardwerkend en ambitieus. De jeugd is zeer maatschappelijk betrokken en gaan voor gelijke rechten voor iedereen.

In tegenstelling tot wat in de publieke opinie veelal wordt gedacht stelt hij vast dat deze generatie helemaal geen alcoholgeneratie is. Voor de wijnbranche is het van belang om deze welbewuste en kritische jongerengeneratie goede en geloofwaardige voorlichting te blijven geven over het genieten van wijn. Daarbij horen ook keuzes voor smaakvolle alcoholvrije varianten.

Alcohol en beeldvorming

Prof. Dr. Cees van Riel, emeritus-hoogleraar corporate communication bij Rotterdam School of Management, Erasmus University en medeoprichter van het Reputation Institute, stelt in zijn presentatie dat er sprake is van een fundamentele kentering in de publieke opinie over alcohol/wijn. Onderzoek laat zien dat vrouwen zich steeds meer zorgen maken over de invloed van het drinken van wijn op hun gezondheid. Volgens Van Riel wordt wijn, in tegenstelling tot bier, minder makkelijk besproken in het publieke debat, omdat er geen grote bedrijven zijn die op internationale schaal aangesproken kunnen worden door opponenten uit de NGO-wereld en de formele politiek. De wijnsector doet er goed aan zelf het heft in handen te nemen - bij voorkeur samen met de wereldwijd opererende retailketens - een maatschappelijk debat te starten waarbij volgens Van Riel drie zaken in ogenschouw moeten worden genomen:

1. Volg de percepties in de publieke opinie over wijn en gezondheid op de voet

2. Stel je open voor kritiek.

3. Neem een standpunt in en laat hierin doorklinken dat je verder denkt dan alleen het belang van de commerciële partijen in de wijnsector.

Mevrouw Dr. Nel P.C. Ruigrok, (extern) onderzoeker aan de Erasmus School of History, Culture and Communication Department of Media and Communication, onderzocht de media op hun berichtgeving over wijn en gezondheid in de laatste 10 jaar. Hieruit bleek dat berichtgeving over de schadelijke gevolgen van alcoholgebruik verreweg de overhand heeft. Tussen 2009 en 2019 is het percentage publiek debat over alcohol en gezondheid in de dagbladen bijna verdubbeld.

Ook merkt zij op dat een duidelijke verschuiving van de onderwerpen binnen deze discussie heeft plaatsgevonden. Waar het tien jaar geleden vaak overmatig alcoholgebruik door alcoholverslaafde mensen betrof met sociaaleconomische problemen als gevolg, zien wij de discussie nu meer gaan over een bewuster eet- en leefpatroon en hoe alcohol daarbij past.

Volgens Ruigrok moet de wijnbranche de positieve kanten van verantwoord alcoholgebruik benadrukken omdat nog steeds het overgrote deel van de mensen daar ook in gelooft.

Foto Suzanne Blanchard: paneldiscussie

KVNW pakt verantwoordelijkheid

De KVNW wil onder andere met dit symposium een actieve rol spelen waar het gaat om kennis delen en het duiden van ontwikkelingen. Vooral over de onderwerpen die vandaag aan de orde zijn geweest. Voorzitter Peter van Houtert gaf in zijn slotwoord aan dat de voorlichting aan consumenten over wijn als onderdeel van een gezonde leefstijl hoog op de agenda van de KVNW staat. De branche onderzoekt actief varianten van wijn met een lager alcoholpercentage. De voorlichting aan de consument over verantwoorde wijnconsumptie is één van de activiteiten waar de KVNW de komende jaren stevig op inzet. Daarbij zijn de vandaag besproken actuele inzichten over de relatie tussen alcohol gebruik en gezondheid en de adviezen voor het aangaan van de discussie in de publieke opinie zeer bruikbaar.

